YU ISSN - 0352-1583

tempo

3

1989

ČASOPIS SAVEZA ZA ESPERANTO HRVATSKE

INFORMILO DE KROATIA ESPERANTO-LIGO



La Esperantisto.

Zeitschrift für die Freunde der Esperantosprache. | Gazeto por la amikoj de la lingvo Esperanto.

Nr. 1. Nürnberg, 1. September 1889. I. Jahrgang.

Prospekt. | Prospectus. | Prospekto.



En septembro 1889 aperis en Nurnbergo la unua gazeto en la historio de la Internacia Lingvo "La Esperantisto". Tiu nia pragazeto estis grava kunligilo inter diverslandaj esperantistoj en la unua jardeko de la lingva ekzisto. Ĝi havis nur ĉ. 150 regulajn abonantojn, tre grandajn financajn malfacilaĵojn sed ankaŭ plenan energion kaj entuziasmon de pluraj homoj kaj de Zamenhof mem. En 1985 la gazeto ĉesis aperadi pro la rusa cenzuro, kiu pro la artikolo de granda rusa verkisto L. Tolstoj (apertinta en n-ro 2, 1985), malpermesis ĝian eniron kaj disvastigon en Rusio kie estis la plej granda parto de abonantoj.

Ideoj, imagoj kaj homamo de Tibor Sekelj daŭre radias. Parto el ili troviĝas ankaŭ en la ĉi numera ĉefartikolo.



Tempo

ZAGREB - **1989. 11. 10.**

broj / numero: **42**
godina / jaro: **X**
broj primjeraka / ekzempleroj: 1 000

osnivač i izdavač / fondinto kaj eldonanto

SAVEZ ZA ESPERANTO HRVATSKE
KROATIA ESPERANTO-LIGO

savjet glasila / konsilantaro

Josip BRKANAC, Milan KOČIŠ (predsjednik/prezidanto), Irma KOVAČIĆ, Ivo OSIBOV, Ivica ŠPOLJAREC.

članovi uredništva/ redakcianoj

Sanja LAZIĆ, Ljiljana PRANJIĆ, Neven PUFNIK, Ivica ŠPOLJAREC i Zlatko TIŠLJAR.

glavni i odgovorni urednik / ĉefredaktoro
grafičko uređenje / grafika aranĝo

Ivica ŠPOLJAREC

adresa redakcije / redakcia adreso

Savez za esperanto Hrvatske (za „Tempo")
Amruševa 5/1, YU-41000 Zagreb, Jugoslavio
tel: (38) 041/ 424-660
žiro račun: 30102-678-4863

izlazi tromjesečno / aperas 4-foje jare

cijena 1 primjerka / prezo de 1 ekzemplero
35.000.-din

godišnja pretplata / jarabono
100.000.- din (validas ĝis la jarfino!)

slaganje i tisak / kompostis kaj presis

Međunarodni centar za usluge u kulturi
Internacia Kultura Servo - IKS
Amruševa 5/1, Zagreb

„Tempo" primaju svi članovi Saveza za esperanto Hrvatske s uplaćenom članarinom za tekuću godinu.

Po mišljenju Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH, broj 2788/1-1980 od 16. 04. 1980. godine, časopis Saveza za esperanto Hrvatske „Tempo" oslobođen je poreza na promet proizvoda.

DANI TIBORA SEKELJA



Zagreb je grad u kojem je Tibor Sekelj studirao pravo i učio esperanto. Na njegov su poticaj mladi zagrebački esperantisti pokrenuli i organizirali Međunarodni festival kazališta lutaka (Pupteatra Internacia Festivalo - PIF), koji već ima 22-godišnju tradiciju. T. Sekelj bio je i duhovni otac Međunarodnog centra za usluge u kulturi (Internacia Kultura Servo - IKS).

Povodom godišnjice njegove smrti IKS je u Zagrebu organizirao "Dane Tibora Sekelja", koji su se održali od 9-12. 10. 1989. godine u prostorima Multimedijalnog centra Muzeja Mimara i Etnografskog muzeja.

Život i djelo Tibora Sekelja predstavio je Zlatko Tišljar, književni rad bio je obuhvaćen esejom Antuna Šimunića, a Ljubica Duić-Jovanović govorila je o Sekelju kao putopiscu. U Etnografskom muzeju Zagreba, u čijoj se stalnoj postavi nalaze etnografski predmeti iz Australije i Malezije koje je T. Sekelj poklonio ovom muzeju, upriličena je posebna tribina na kojoj je dr Sanja Lazić govorila o muzeološkom i etnografskom radu T. Sekelja.

O Tiboru Sekelju kao esperantistu govorila je Spomenka Štimec, a ujedno je predstavljena biografska brošura "Tibor Sekelj - Pioniro de la dua jarcento" u izdanju "Pro Esperanto" iz Beča.

Osim predavanja održana je i projekcija dijapozitiva o radu i životu T. Sekelja te video projekcija televizijskih putopisnih emisija o Ekvadoru i Boliviji, koje je Sekelj snimao za TV Novi Sad.

Posebno je bila impresivna izložba koja se sastojala od 90 izdanja knjiga T. Sekelja na tridesetak jezika. Izložbu je pripremila Erzsebet Sekelj.

Ovom četverodnevnom druženju posvećenom Tiboru Sekelju prisustvovalo je više od 200 osoba. Osim što se osvježilo sjećanje na njegovu sveobuhvatnu ličnost, otvorilo se niz zanimljivih pitanja i područja iz njegovog rada vrijednih da se dalje istražuju, a potvrdila se i činjenica da je Zagreb još uvijek mjesto u kojem ideje T. Sekelja o praktičnoj upotrebi esperanta i dalje žive.

"Tempo" ovom prilikom objavljuje zanimljiv esej "Neki politički aspekti esperanta", koji je T. Sekelj iznio na međunarodnom simpoziju "Esperanto i mir" održanom u travnju 1986. godine u Zagrebu u organizaciji Međunarodnog centra za usluge u kulturi.

Tibor SEKELJ

NEKI POLITIČKI ASPEKTI ESPERANTA

Naučili smo na to da naglašavamo kako je esperanto neutralan u odnosu na politička stajališta a tako je i zapisano u statutu Svjetskog esperantskog saveza (UEA). No ipak, kad bolje razmislimo, shvatit ćemo da, ako je esperanto dio našeg načina mišljenja, dio nas samih, ne može biti neutralan, apolitičan, jer ni mi sami nismo takvi. Nismo indiferentni u odnosu na to što se događa oko nas, u vezi s određenim događajima na političkom planu, osjećamo zadovoljstvo ili nezadovoljstvo. I naše je stajalište političko čak ako i ne dotiče neposredno najaktualnije događaje s područja unutrašnje ili vanjske politike.

Ako političarima različitih zemalja, različitih struktura, različitih partija spomenemo riječ "esperanto", kod svakog od njih ta će riječ proizvesti neku drugu asocijaciju.
Netko će od njih pomisliti: Esperanto . . . međunarodno sporazumijevanje, manje konflikata, suradnja, više šansi za mir.
Drugi će pomisliti: Esperanto . . . osvajanje pomoću međunarodnog jezika, gubitak prestiža mog vlastitog jezika, umanjenje mog nacionalnog prestiža, gubitak političke nadmoći, ekonomske nadmoći.
Treći će reći: Esperanto . . . židovska izmišljotina, sigurno su masoni iza toga, novo lukavstvo da se zagospodari svijetom.
Četvrti će misliti: Esperanto . . . pronalazak bijelaca, nije li to novi način da se zavlada našim kontinentom, sigurno neka velika podvala da nas se razoruža i da se zavlada svijetom.
A opet neki slijedeći: Esperanto . . . vidi, jezik kulture, neutralan, onakav kakav je potreban da olakša kulturnu razmjenu, rasprostranjivanje i objedinjavanje svih kultura, možda dobro, a možda opasno.
Dok netko opet misli: Sada u vrijeme kompjutera, umjetnih satelita već je potreban jedan zajednički jezik, no . . . zar ga već ne zamjenjuju tehnička rješenja?

I isto tako kao i u politici, tako i u pitanju esperanta nije lako uvjeriti nekog da nije u pravu, da je tuđe mišljenje pravilnije. No, moramo računati s tim da su i političari ljudi i da se i oni mogu podvrgnuti utjecajima pravih argumenata, onih koji se na neki način mogu ugraditi u njihove opće političke težnje i način mišljenja.

Značajna je činjenica da su na 23. sjednici Generalne konferencije UNESCO-a sjedili predstavnici iz 157 zemalja s najrazličitijim svjetonazorima, a da se nitko od njih nije suprostavio prijedlogu rezolucije u vezi s esperantom. Znači li to da o toj temi svi jednako misle? Da su svi odjednom

postali istomišljenici? Ne budimo preveliki optimisti s tim!

Priznajmo da je bilo predstavnika koji su smatrali da se radi o tako beznačajnoj stvari da ne vrijedi proturječiti, ne vrijedi zbog nje dizati ni najmanje prašine. Možda je bilo i onih koji su slušali zdušno zalaganje oduševljenog starčića pa mu nisu htjeli pokvariti poslijepodne protivnim argumentima, ili su možda kod kuće nekome obećali da će podržati prijedlog. A ostali? Oni su za tren pustili mašti na volju i pronašli neku zajedničku točku između svojih ciljeva i ciljeva pokreta za međunarodni jezik.

No, naravno, bilo je i onih koji su s punom sviješću i nakon podužeg razmišljanja shvatili da ideje u vezi sa zajedničkim jezikom koincidiraju s njihovim osobnim stajalištem, ili s politikom njihove zemlje, ili . . . čak s idealima čovječanstva u daljoj budućnosti. A bilo je i tih koji su već u svojoj zemlji dobili sasvim jasne instrukcije povoljne za međunarodni jezik.

Pokušajmo analizirati stavove onih koji su podržali esperanto na 23. Generalnoj konferenciji UNESCO-a odstranjujući za tren bilo koju slučajnost ili osobni utjecaj, uzimajući kao osnovu samo stavove tih zemalja u odnosu na postojeći problem.

Prije svega pokušajmo analizirati uzroke koji su naveli **Jugoslaviju** da postane nosilac glavne uloge u iznošenju prijedloga rezolucije C 23 DR 218. Što je potaklo jugoslavensku delegaciju da učini taj hrabri korak?

U sadašnjoj Jugoslaviji esperanto nije nova stvar. Prije Drugog svjetskog rata, kada su mnogi od sadašnjih rukovodilaca bili revolucionari, često u zatvorima, mnogi su učili esperanto, ili bar čuli za nj kao o jeziku koji će ubuduće morati objediniti radničku klasu svijeta.

Ta je ideja već davno izblijedjela, no ipak je u zraku ostao neki pozitivan osjećaj vezan za esperanto, i neko maglovito žaljenje što se to nije ostvarilo. Umjesto toga, na obzoru se pojavilo nešto novo, aktualnije. Radi se o pokretu nesvrstanih zemalja. Jugoslavija je jedan od osnivača tog pokreta zajedno s Indijom i Egiptom i ona i sada s punim povjerenjem nastoji zadržati jedinstvo i efikasnost tog pokreta u kojem sudjeluje više od 100 zemalja. Na planu vanjske politike glavni ciljevi Jugoslavije su: teritorijalni integritet svih zemalja, nemiješanje u unutrašnju politiku drugih zemalja, rješavanje svih konflikata pregovorima i pravo svakog naroda da sam utvrđuje svoje uređenje.

Od tih ideja za koje je Jugoslavije čvrsto vezana već tri desetljeća, malen je korak do misli da svaki narod ima pravo na kompletnu upotrebu vlastitog jezika i da nije pravedna diskriminacija između velikih i malih jezika kao i da ne postoje važni i nevažni narodi. Dakle, neutralni je jezik potreban. Ta misao latentno postoji u skupu jugoslavenskih političkih ideja, iako još nije izrečena kao cilj, ali ukoliko se ukaže pogodna prilika takvo će se stajalište i javno manifestirati..

Takva se prilika upravo ukazala i jugoslavenska ju je delegacija iskoristila, hrabro dižući svoj glas za stvar koja još nije deklarirana kao državni stav u

vanjskoj politici. Situacija u **Mađarskoj** i **Bugarskoj** je nešto drugačija nego u Jugoslaviji premda među njima vrlo slična. U obje ove zemlje postoji jak esperantski pokret s visokim prestižem i u punoj suradnji s državom. Svojim publikacijama na esperantu oni doprinose prestižu svojih zemalja i nema sumnje u korisnost međunarodnog jezika. Ipak, povjerenje u esperanto je više povjerenje u njegovu korisnost kao sredstva kojim se rasprostiru političke i društvene ideje države, negoli povjerenje u njega kao zajednički jezik budućnosti. Obje ove zemlje pripadaju onoj grupi zemalja u kojima se pridaje veliki važnost pokretima za mir i esperanto igra ulogu kao takav. Bilo je prirodno da se pridruže prijedlogu u korist esperanta, kad je već neka prijateljska zemlja taj prijedlog iznijela uzimajući glavni rizik na sebe, naročito u ovom trenutku kad cijela istočna Evropa ulaže veliko napore u pravcu mira.

Što se tiče **Poljske**, iako je veći broj motiva isti kao kod Mađarske i Bugarske, čak ako i nisu uvijek u istoj mjeri, tu ima i drugih faktora. I tamo država stalno osjeća prisutnost jakog esperantskog pokreta, prvenstveno zbog mnogih turističkih aranžmana koji donose mali, ali stalni priliv deviza te svakodnevnih emisije Radio Polonije koji propagira ljepote i dostignuća zemlje. Ipak, dva su dodatna faktora jedinstvena za tu zemlju: prvo, esperanto je nastao u Poljskoj zbog čega se zemlja ponosi isto kao što se ponosi Chopinom i gospodom Curie i drugo, što će se veliki jubilarni kongres povodom 100–godišnjice esperanta održati u Varšavi 1987. godine. Sve su to dovoljni motivi da državni autoriteti prate s pažnjom inicijative u vezi s esperantom i da ih podržavaju, naročito ako su sukladni s politikom zemlje i bloka kojem Poljska pripada. Po mom sudu od Poljske možemo očekivati i hrabrije istupe odmah nakon što to unutrašnje brige zemlje dozvole.

Po kronološkom slijedu stvari sada bih morao govoriti o doprinosu Kine, no to ostavljam za kraj zbog posebnih okolnosti. Sada ću pokušati objasniti sudjelovanje dviju zapadnih zemalja: San Marina i Kostarike. Prva od njih, **San Marino**, jedna je od najmanjih zemalja Evrope, no istovremeno i jedna od najstarijih zemalja u svijetu (osnovana je 301. godine), i jedna od najstarijih parlamentarnih republika već od 1263. godine. Premda opkoljena sa svih strana talijanskim teritorijem, stoljećima je uspješno branila svoje pravo na nezavisnost i svoju demokraciju, ne samo formalnu već i stvarnu. Simpatija San Marina prema esperantu niti je trenutna niti slučajna, već je simbol njene slobodoljubivosti. Jedan od znakova takvog držanja je i činjenica da je 1985. godine San Marino službeno osnovao Međunarodnu akademiju znanosti s esperantom kao radnim jezikom i s engleskim, njemačkim i talijanskim kao službenim jezicima. Ovom će činu vjerojatno slijediti daljnji koraci u praktičnoj upotrebi međunarodnog jezika naročito u sveučilišnim medijima. Dakle, potpis San Marina na prijedlog rezolucije je dio velike i dugotrajne težnje ka pravednoj internacionalnosti.

Što se tiče **Kostarike** u dalekoj Srednjoj Americi, možda je za mnoge njena pojava kao supotpisnika iznenađenje. Ipak ne i za one koji znaju da je Kostarika jedina zemlja u cijeloj Americi koja nema vojsku, već samo snage od nekoliko stotina policajaca za svoje unutrašnje potrebe. Od 1921. kad je

postala nezavisna s nijednom zemljom nije imala konflikte osim 1955. godine s diktatorskim režimom susjedne Nikaragve. Uporno je odbijala bilo kakvu vojničku suradnju s SAD. Kostarika je jedina zemlja Latinske Amerike, i jedna od rijetkih u svijetu, u kojoj nema nepismenih. U njenom glavnom gradu djeluje Sveučilište za mir Ujedinjenih naroda. S tako svijetlim karakteristikama i općom tendencijom Kostarike ka internacionalnosti i miru te svjetskom sporazumijevanju, postaje jasnijom činjenica da je predstavnik te zemlje u plenumu Generalne konferencije UNESCO-a održao govor pun oduševljenja prema esperantu nakon potpisa prijedloga rezolucije.

Dva su predstavnika gorljivo podržala prijedlog rezolucije u IV komisiji Konferencije: predstavnik Japana i predstavnik Obale Slonovače. Japanski je predstavnik znao sve o esperantu i bio je spreman podržati prijedlog rezolucije ali ne i potpisati. Takvu je odluku donio sa sobom iz svoje zemlje. Ništa čudno jer u **Japanu** paralelno s dugim procesom ekonomskog napretka ide i otvaranje prema svijetu, razvoj obostranih turističkih kontakata. Kao dio tog procesa proširilo se i učenje esperanta. To širenje esperanta u Japanu razvijalo se sporo i nečujno tako da i danas mnogi intelektualci ne znaju mnogo o postojanju međunarodnog jezika. Usprkos tome, želja za komuniciranjem sa svijetom i početna odbojnost prema nametnutom teškom engleskom jeziku dobre su preporuke za lagan i neutralan esperanto. Ta je šansa već dobro iskorištena u Japanu.

Slučaj **Obale Slonovače** je sasvim drugačiji. Čovjek koji poznaje jezični problem afričkog kontinenta, u vezi s kojim se on i njegovi kolege muče godinama, čak i pošto je prvi puta čuo za esperanto, lako je otkrio u njemu jedini mogući izlaz iz teškog stanja. Doista je više afričkih predstavnika bilo duhovno spremno da supotpišu prijedlog rezolucije, ali to nije bilo moguće zbog tehničkog razloga. Da bi se potpisao, trebalo je održati savjetovanje predstavnika afričkih država, a čekanje na takav konzultativan sastanak izazvalo bi zakašnjenje prijedloga. No, i ovakva načelna podrška esperantu, koju je u ime cijelog kontinenta izrazio predstavnik Obale Slonovače, čija je zemlja izabrana za domaćina jednog od narednih Svjetskih kongresa esperantista, vrlo je značajna.

No bez obzira na to, afrički predstavnici nisu samo shvatili na prvi pogled prednosti esperanta u odnosu na upotrebu više evropskih jezika u Africi, već je i njihov pozitivan stav bio evidentan, jer ako je esperanto na tom kontinentu tek u zakoračenju, u politici afričkih zemalja za njega je rezervirana važna uloga.

Do sada nismo spomenuli **Island** u kontekstu prijedloga rezolucije. Predstavnik Islanda bio je spreman da ga potpiše. Dobro pripremljen u svojoj zemlji, htio je potpisati pod uvjetom da se promijeni dio rečenice "prodirući u većinu regija svijeta i u većinu ljudskih aktivnosti" tako što bi riječi "većinu" zamijenili riječju "neke". Tu promjenu mi ipak nismo mogli napraviti, da ne izgubimo na dragocjenom vremenu tražeći opet potpise za novi tekst prijedloga, ali i zato što smo preferirali prethodnu formulaciju. Ipak, ostaje činjenica da je islandska delegacija simpatizirala prijedlog rezolucije, i da Island simpatizira neutralni jezik, koji ovu zemlju, daleko od svih svjetskih raskrsnica, može istovremeno povezati sa svima, a da ne daje

prednost jednom ili drugom jeziku ili kulturi.

Na kraju ćemo objasniti stavove Narodne Republike **Kine**, jednog od supotpisnika. Iako je predstavnik Kine bio na odgovarajući način pripremljen u svojoj domovini, bilo je potrebno još jedno telefonsko konzultiranje i to je odgodilo potpisivanje za jedan dan. Posjeo me je kraj sebe i posredstvom francuskog prevodioca se ispričao što je malo rastrosen, ali da je uzrok tome što je proveo noć čitajući knjigu "Kumevava, sin prašume", čije sam mu kinesko izdanje poklonio prethodnog dana. Postavio mi je nekoliko pitanja u vezi s knjigom, a zatim me upitao vjerujem li doista da će esperanto imati tu važnost koju mu pridajemo, može li zaista uspjeti usred postojećeg jezičnog kaosa.

– Ovaj vaš potpis jedan je od ključeva njegovog uspjeha – odgovorio sam i nastavio – Sigurno ste obaviješteni da se u Kini posljednjih godina masovno uči esperanto na sveučilištima i drugdje.

– Da, to znam, i to je sigurno dobra stvar.

– Više od toga. Do pred nekoliko godina kineski su funkcionari srećući funkcionare drugih zemalja ljubazno govorili: "Mi smo nova zemlja, mi moramo mnogo učiti od vas. Molimo da nas savjetujete." No to je vrijeme prevelike skromnosti prošlo. Sada su Kinezi svjesni svoje pettisućljetne kulture, svoje stare civilizacije iz vremena kad većina sadašnjih nacija još nije ni postojala ili su živjeli u vremenu apsolutnog barbarstva.

Došlo je vrijeme da Kina baci pogled na prijeđeni put i osloni se na vlastita višemilenijska iskustva da bi crpila snagu za budućnost. Ta svoja jedinstvena kulturna iskustva Kina bi voljela podijeliti sa svijetom, i za to je potreban neki jezik. Kineski jezik ne vrijedi kao sredstvo komuniciranja jer svijet ne razumije poruke. Prenositi te poruke preko engleskog, francuskog ili ruskog jezika, značilo bi priznati nadmoć tim relativno novim kulturama, a to bi dalo privilegije nekoj od njih. Dakle, ni to ne valja. Jedina mogućnost je da se upotrijebi neutralni međunarodni jezik, prihvatljiv za sve. Takav je esperanto. Eto zašto Kinezi hitno uče esperanto.

I proći će jedva 5 do 6 godina, kada će oko 1992. kineska delegacija u UN i UNESCO podnijeti epohalni prijedlog: Gospodo, mi odustajemo od daljnje upotrebe kineskog jezika kao službenog u ovim međunarodnim organizacijama, i umjesto njega upotrebljavat ćemo esperanto. Predlažemo da slijedite naš primjer.

To će biti pravo vrijeme, jer će do tada Afrika biti pripremljena da uradi isto. Pokret nesvrstanosti će učiniti isto, i ostali će slijediti primjer jedan za drugim. Samo neki će šepati, a poneki bojkotirati. No povijesna će odluka biti učinjena i ništa više neće moći izokrenuti te činjenice.

Kineski me je predstavnik pažljivo slušao. Tada je zatvorio oči i zamislio se pola minute. Konačno je otvorio oči, uzeo moju ruku, i gledajući me ravno u oči, rekao diplomatski:

– Ima nešto u tome što ste rekli!

Observu la tranzitivecon kaj netranzitivecon de unuopaj verboj

Diru:	Mi **komencas** serioze studi Esperanton kaj ĝian literaturon. Nia kurso **komenciĝas** en Oktobro.
NE DIRU:	. . . la kurso komencas.
Diru:	Ni **finas** la laboron en la oficejo. **Finiĝas** nia lboro en la oficejo.
NE DIRU:	Finas mia laboro kaj miaj zorgoj.
Diru:	Mi **rapidas** por ne malfrui. **Rapidigu** lin, ke li ne malfruu.
NE DIRU:	Mi rapidiĝis por ne malfrui
Diru:	Li ne scipovas naĝi, do li **dronis**. Li **dronigis** la junajn katidojn.
NE DIRU:	Li droniĝis, ĉar li ne scipovis naĝi.
Diru:	Ekspresa trajno ne **haltas** en interstacioj. Vi ne povas **haltigi** la trajnon laŭ viaj deziroj.
NE DIRU:	Trajnoj ne haltiĝas en interstacioj.
Diru:	Oni diras, ke Esperanto ne **evoluas** sufiĉe rapide. Ni devas **evoluigi** la interhomajn ideojn.
NE DIRU:	Esperanto ne evoluiĝas sufiĉe rapide.
Diru:	Per ĉi tiu trajno vi **veturas** tro rapide. Ĉi tiu trajno **veturigas** homojn kaj varojn.
NE DIRU:	Ni veturiĝas tro rapide.
Diru:	Mi **memoras** la belan dumkongresan ekskurson. Mi **memorigis** lin pri la bela dumkongresa ekskurso.
NE DIRU:	Memoriĝu ke vi estas homo.
Diru:	La cirkonstancoj **urĝas** nin forlasi la landon. (PIV) **Urĝiĝu**, la trajno vin ne atendos. (PIV)
NE DIRU:	Urĝu, la trajno vin atendas.

UNIVERSALA KONGRESO EN BRAJTONO

Sendube, la **74-a Universala Kongreso de Esperanto**, okazinta en Brajtono de la 29-a ĝis la 5-a de aŭgusto 1989 estis unu el sufiĉe **tradiciaj** aranĝoj en kiu novaĵoj ne abundas kaj ilin prezentas nur kelkaj el la programplenumantoj inkluzive la Komitaton de UEA. Nu ja, la tradicio ne nur estas vorto kiu bone kongruas kun la nomo de UEA sed ankaŭ kun la ideo pri Grandbritio. Sekve, ni profitu bonajn flankojn de la tradicio. Britio, kreme, uzas sian tradiciemon kiel gravan elementon en turismaj atrakcioj. Kaj la britoj komprenis ke esperantistoj estas antaŭ ĉio turistoj. En la malferma spektaklo ni havis specialan voĉanonciston kiu paroiis (tradicie!) en Esperanto, la urbestro venis tradicie vestita kaj invitis al akcepto ĉiujn 2500 kongresanojn je la kosto de la urbo (kiel ja decas al bona gastiganto), kaj cetere disponigis la tutan kongresejon senpage al la kongreso. Vidu saĝan rezonon! Kial ankaŭ nederlandaj, belgaj aŭ aliaj esperantistoj ne havu kongresojn en Brajtono se la kongresejo estas senpaga?

Pensante prave ke la britaj politikistoj ne tro interesiĝos pri E-turistoj, UEA aranĝis specialan antaŭmalfermon (lanĉon de la Kongreso) en Londono. Ankaŭ tiu ĉi urbo disponigis belegan, historigravan kastelon Guildhall por la aranĝo (same kun bankedo), sed ja la politikistoj tamen ne venis (aŭ almenaŭ ne gravaj). Ni aŭdis emociplenan (e-naciecan) paroladon de H. Tonkin pri Zamnehof kaj lia vizito al Londono komence de la jarcento. Ni konvinkiĝis pri brileco de oratoraj kapablkoj de niaj (nun jam) eksa kaj (nun jam) la aktuala prezidantoj (Tonkin kaj Wells) kaj ni ne devas timi pri la estonto - ili estas konvinkfortaj homoj kaj nin - esperantistojn ili tre kortuŝis kaj persvadis. En la malfermo oni anoncis kaj en la fermo solene proklamis transdonante diplomon ke la ĉi-jara ĉefa premio de UEA "Onisaburo Deguĉi" estas atribuita al **Internacia Kultura Servo** el Zagrebo. Tio estas la nura ĉiujara premio de UEA por pintaj rezultoj en la poresperanta agado en la mondo kaj la dediĉo en la diplomo tekstas: "**...kiel plej meritan aganton por la jaro 1989 pro via aktivado en utiligo de Esperanto kiel potenca rimedo por monda paco kaj homara feliĉo konforme al la idearo de Lazaro Ludoviko Zamenhof...**". Nu ja, en la tradicio troviĝas ankaŭ la enlandaj ĵaluzoj. En ZELANO, bulteno de Zagrebaj esperantistoj ni trovas tripaĝan raporton pri la UK kiu mencias multajn interesaĵojn kiel ekzemple la kunsidojn de samseksemaj esperantistoj, sportistoj el 9 landoj, amatora radiostacio, diservo ktp, sed ke iu zagreba instanco ricevis tian internacian agnoskon, oni ne povis trovi.

Mi ne intencas ĉi tie raporti - do pri tio kiuj aŭtomobilistoj, poŝtistoj kaj

medicinistoj kunsidis tie, vi devos legi en aliaj publikaĵoj. Tamen, mi volas sciigi vin ke en la UK okazis kelkaj novaj kaj interesaj eventoj kaj decidoj. Interesaĵojn kaŭzis interalie ankaŭ la **Komitato de UEA** kiu havis elektojaron, kaj sekve elektis la C-komitatanojn kaj la novan estraron. Vera novaĵo estas (mi ne memoras pri io simila antaŭe) ke la **nova estraro** el 9 personoj konsistas el komplete novaj homoj (nur unu restis el la antaŭa periodo). Ni fieru ke post longega tempo ankaŭ jugoslavoj ricevis estraranon (ree iu el Zagrebo: **Spomenka Štimec – nova estraranino pri kulturo de UEA**). Sed la Komitato faris ankoraŭ unu netradician decidon: ĝi akceptis kiel membrojn de UEA ne nur **ASE** (Asocion de Sovetaj Esperantistoj) sed ankaŭ aparte la **Latvan** kaj **Litovan** Asociojn. Precendenco – grava por UEA! Ĉu ni baldaŭ havos postulon pri aparta aliĝo de 5 jugoslavaj respublikoj aŭ 20 svisaj kantonoj?

En la ĉi-jara UK elstaris agado de jugoslavoj pli ol kutime. En la komitato de UEA nun estas 4 komitatanoj, **2 A (Čolić, Osibov)** kaj **2 C (Štimec, Tišljar)**. La bazan E-kurson laŭ la **Zagreba Metodo** mi gvidis por 20 kursanoj el diversaj landoj inter kiuj troviĝis ankaŭ kvar tradukistoj el Eŭrop-Komunuma Oficejo en Bruselo. Certe ducento da aliaj esperantistoj observis la kurson en unuopaj fazoj kaj interesiĝis pri la metodo. Etnismo havis en sia programo la situacion en **Kosovo** kiun prezentis la prezidanto Uwe Joachim Moritz. Kundiskutis interalie ankaŭ Mika Andrić tiel ke multaj aliaj hontis ke ili apartenas al jugoslavoj. Teamo de tri esperantistoj el Zagrebo **videis** laŭ la mendo de UEA la tutan kongreson kaj vi povos mendi bendon pri ĝi (R. Rojić, K. Tišljar kaj A. Jagnjić). Janko Štruc prelegis kadre de Kongresa Universitato pri **jugoslavia ekonomia sistemo** kaj situacio. Fine mi diru ke el inter programoj kiujn mi ĉeestis (ĉar ja multajn mi ne povis pro miaj taskoj kiel komitatano, kursgvidanto kaj estro de la budo de IKS), la plej interesaj estis la Esperantologia Konferenco (aparte la prelegoj de M. Boulton pri Zamenhof kaj de dro Krause pri indonezia lingvo), la Lernoja Tago (aparte pri la nuna leĝa situacio de Esperanto en Grandbritio kaj Hungario) kaj kelkaj kulturaj kaj muzikaj eroj (speciale la brita teatraĵo kaj muzikkoncertoj).

En Brajtono jugoslavoj estis malmultaj (eble 30–40). En Kubo certe ni estos pli multaj!

Zlatko TIŠLJAR

Diplomo

Internacia Kultura Servo

Per tio ĉi ni distingas vin kiel plej meritan aganton por la jaro 1989 pro via aktivado en utiligo de Esperanto kiel potenca rimedo por monda paco kaj homara feliĉo konforme al la idearo de Lazaro Ludoviko Zamenhof, kreinto de Esperanto, kaj la ...

11 NOVEMBRO

18 - 19 — 6-a INTERNACI FESTIVALO , Paris. Kanzonoj, varieteo, kabaredo, teatro, literatura forumo en Esperanto. Inf.: Doye Daniel, 169 Avenue de Choisy, F-75013 Paris.

24 - 26 — KULTURAJ ESPERANTO-TAGOJ, Poprad, Ĉeĥoslovakio. Inf.: Slovaka Esp.-Asocio, Sobotske Nam. 6, CS-05801 Poprad.

30.11. - 1.12. — NOVEMBRA FESTIVALO DE ESPERANTO-JUNULARO, Ozren. Inf.: Esperanto-Junularo, Dom mladih, el. R. Vokiĉa 2, 75000 Tuzla.

12 DECEMBRO

27.12 - 3.1. — 33-a INTERNACIA SEMINARIO de Germana Esp.-Junularo en Neumunster, FR Germanio. Temo: Sovetunio. Plentempaj partoprenatoj el netranspagipovaj landoj en aĝo 14-25 jaroj ricevas rabaton. Informoj kaj aliĝoj: GEJ, Rheinweg 15, D-5300 Bonn 1.

27.12 - 3.1. — 6-a INTERNACIA FESTIVALO, Sensenstein/Kassel, FR Germanio. Speciala aranĝo por personoj inter 25 kaj 50 jaroj, junaj familioj kun aŭ sen infanoj. Temo: Infanoj en Eŭropo. Inf.: Hans-Dieter Platz, Maikammerer Str. 21, D-6731 St. Martin. Tel. 06323 / 5982.

28.12. - 2.1. — 19-a VINTRA ESPERANTISTA FERIO, Budapeŝto. Inf.: Express, Esperanto sekcio, Pk 567, H-1395 Budapest.

1990

13 - 20. 4. — 6-a PRINTEMPA SEMAJNO INTERNACIA, Todtmoos/Schwarzwald, FR Germanio. Porfamilia semajno dum Pasko kun Esp.-kursoj, montomigrado, distraĵoj ktp. Infrmiĝu laŭeble tuj ĉe: Hedvig Fischer, Gustav-Adolf-Str. 2a, D-4418 Nordwalde. Tel. . . 2573 / 626.

1 – 4. 06. 68–a GERMANA ESPERANTO–KONGRESO, Freiburg. Temo: Ekologio ne konas limojn. Riĉa turisma programo kaj specialaj programoj por gejunuloj. Inf.: LKK, K. Gramelspacher, Rimsinger Str. 13, 7812 Bad Krozingen 4.

14 –21. 07. 75–a UNIVERSALA ESPERANTO–KONGRESO, Havano/ Kubo. Inf.: UEA, Nwe. Binnenweg 176, NL–3015 BJ Rotterdam, Nederlando.

4 – 11. 08. 63–a KONGRESO de SAT, Linz/Aŭstrio. Inf.: Organiza Kongresa Komitato, M. Hollinger, Gruberstr. 65, A–4020 Linz.

--- ---- ----------------------

Aranĝoj dum la tuta jaro

- **Kultura Centro Esperantista (KCE)**, Pf. 779, CH-2301 La Chaux-de-Fonds, Svislando.
- **Internacia Esperanto-Kursejo (Pisanica)**, Pf. 791, BG-1090 Sofia.
- **Internaciaj esperantistaj ferisemajnoj en MALTO** – unu semajno ĉiumonate, ekde majo ĝis inkl. oktobro, en Gzira kun pluraj ekskursoj. Inf.: Oskar Mifsud, Stella Maris College, Gzira, Malto.
- **"HEJMA HOTELO" – Loĝado ĉe sovetaj familioj.** Aranĝebla kiam ajn en Kievo kaj eventuale aliaj grandurboj. Inf.: Kooperativo "Serĉanto" p/a M. Lineckij, Pk. 539/1, SU-252200 KIEV, Ukr. SSR.
- **Diversaj turismaj aranĝoj kaj vojaĝoj** – "Esperantotur", str. M. Sklodowskiej-Curie 10, PL-85 094 Bydgoszcz.



Aranĝoj de "Amikeca Turismo" 1990

"Amikeca turismo" estas kultur–instrua formo de turismo kun krea kunestado de partoprenatoj kaj rapida kunlernado kaj tuja uzado de baza esperanto laŭ la Zagreba Metodo.

9–17 aprilo 1990 en ZAGREB. 9–taga aranĝo en B–kategoria hotelo kun abundaj programoj por ĉiuj aĝoj. Prezo: 550 DEM.

11–24 majo 1990 en ZADAR. 14–taga aranĝo por pliaĝuloj. Ĉemara B–kat. hotelo. Diversaj edukprogramoj kaj ekskursoj. Prezo 750 DEM.

28.7.–5.8. 1990 en SLIT. Aranĝo por gejunuloj. 9–taga aranĝo kun iom pli da mara turismo. Prezo: 390 DEM.

Pliaj informoj kaj aliĝoj ĉe la organizanto: Internacia Kultura Servo, Amruŝeva 5, YU–41000 Zagreb. Tel. 041/ 424–660. telefakso 38 41 421294

IZ RADA ESPERANTSKIH DRUŠTAVA

Uređuje Neven Pufnik

IZ RADA SEH-a

Nakon ljetne pauze u rujnu je ponovno oživjela aktivnost SEH-a. Počele su pripreme za održavanje 2. susreta esperantista regije "Alpe-Jadran" u okviru čega su obavljeni prvi razgovori za smještaj i okvirno je skiciran program. Sredinom listopada trebao je biti održan seminar za nastavnike esperanta na Sljemenu kraj Zagreba. Nažalost, prijavilo se samo troje polaznika pa je iz razumljivih razloga seminar otkazan. Razlog za tako mali broj prijava vjerojatno nije u nedostatku interesa za obrazovanje novih nastavnika, već u cijeni koja je iznosila 700.000 po osobi. Očito da će se u SEH-u morati pronaći dodatna sredstva kojima bi se buduće važnije akcije mogle bar djelomično subvencionirati. No, s druge strane, postaje pomalo jasno da u današnje vrijeme kada se svi okreću tržišnom ponašanju ni esperanto ne može ostati izoliran i da neke stvari više neće moći biti besplatne. U protivnom postaje neizvjestan i sam opstanak organizacije. Dana 28.10.89. održana je redovna 7. sjednica Predsjedništva SEH-a. Na dnevnom redu bio je periodični izvještaj o poslovanju do kraja rujna i plan prihoda i rashoda do kraja godine. Sadašnja financijska situacija je dobra i ima dovoljno sredstava za sve planirane aktivnosti. Pored toga razmatran je prijedlog programa rada u 1990. godini. Nakon nekih manjih korekcija zaključeno je da se definitivni program donese na godišnjoj skupštini u veljači 1990. kada će se moći realnije planirati finacijska sredstva potrebna za realizaciju programa. Ovaj prijedlog programa bit će upućen društvima kako bi mogli planirati uključivanje u zajedničke akcije.

ZADAR - SUSRET ESPERANTISTA REGIJE "ALPE-JADRAN"

U zadarskom naselju Ferijalnog saveza Hrvatske "Borik" održan je u organizaciji SEH-a od 02. do 08.07.1989. godine Prvi susret esperantista regije "Alpe-Jadran". Sudjelovale su 44 osobe iz Italije, Austrije i Jugoslavije. Program je bio sastavljen od tečaja esperanta za početnike (14 polaznika - svi su položili A stupanj), zanimljivih predavanja (I. Špoljarec - Štef, S. Šlimec, T. Krstić, H. Brath), razgleda Zadra, sportskih igara, izleta brodom, kupanja, sunčanja, noćnih kupanja ..... i ostalih važnih i manje važnih aktivnosti. Završna dodjela diploma održana je posljednjeg dana u moru u dobroj atmosferi i uz obećanje da ćemo se slijedeće godine vidjeti ponovo u Zadru.

PUTOVANJE U KERKRADE

Ove godine SEH je organizirao odlazak autobusom na 45. TEJO kongres u Nizozemsku. Ukupno je putovalo 30 naših esperantista i 4 iz Grčke. Na taj način smo, kada nam se pribroje i 6 hrabrih biciklista, bili jedna od najzastupljenijih ekipa na kongresu. Nažalost, to se u programu baš i nije zapazilo jer je većina preferirala individualne programe. To se pokazalo i na internacia vespero gdje nismo nastupili. Šteta. U okviru kongresa drugo veče nastupila je dramska grupa SEK-a s predstavom "Sabor ptica" uz polovičan uspjeh. Cijelo putovanje je trajalo od 15. do 24.07.1989. Pored sudjelovanja na kongresu sudionici putovanja su za vrijeme putovanja posjetili Salzburg, Koeln, Amsterdam i Luxemburg.

MEĐUNARODNI FESTIVAL KAZALIŠTA LUTAKA



U okviru 22. PIF-a (Pupteatra Internacia Festivalo), na kojem je sudjelovao 21 teatar iz 13 zemalja, izvedeno je 5 predstava na esperantu. Na esperantu su igrali: Miroslav Cvetanov i Roza Nikolova iz Bugarske, Kazalište lutaka "Banialuka" iz Poljske, Kazalište lutakaka "Radost" iz Čehoslovačke, Theatre du Fust iz Francuske i TINDIPIC iz Italije. Glavnu nagradu cjelokupnog festivala za najbolju predstavu u cjelini dobila je upravo predstava igrana na esperantu: "Igra o Doroti" Kazališta lutaka "Radost" iz Brna (Čehoslovačka), kojoj je i međunarodni jezični žiri dodijelio nagradu za izuzetno kvalitetan prijevod scenskog teksta na esperanto.

SAVEZ ZA ESPERANRO ZAGREBA (SEZ)

Izdavačka djelatnost. SEZ je počeo s izdavanjem "Etlibra biblioteko", tj. biblioteke kraćih djela na esperantu. U seriji "Literaturo" objavljeno je djelo "Lanĉo" Emilije Lappena, a u seriji "Historio" izašao je prikaz o 35-godišnjem radu Željezničarskog esperantskog društva iz Zagreba. Cijena knjižica je 15.000 dinara po primjerku, a pretplata na mješečnik "ZEL-ano" za 1990. god. iznosi 20.000 dinara. Ove cijene važe do 01. 12. 1989. a uplaćuju se na žiro račun Saveza za esperanto zagreba 30105-678-63653.

Međunarodna suradnja. Gradonačelnik Bologne, grada pobratima Zagreba, dodijelio je Savezu za esperanto Zagreba posebnu medalju za uspješnu suradnju s Bolognom. Tim će povodom stotinjak Zagrepčana i Đurđevčana boraviti u Bologni od 16-19. 11. ove godine.

UTILE kaj INTERESE

HISPANA ESPERANTO-MUZEO

La muzeo estis fondita en 1968. La nuna sidejo situas en strato Zamenhof n-ro 12 en Sant Pau d'Ordal kaj estis inaŭgurita okaze de la 26a IFEF-kongreso en Taragona en majo 1974. Ĝi ampleksas 250 m², do sufiĉe granda. Ĝia prizorganto estas s-ro Hernandez Izal.

La muzeo kolektas ĉion rilate al Esperanto kaj ĝia historio, sed unu el la ĉefaj celoj estas la kolektado de periodaĵoj kaj libroj.

Aliaj aferoj estas: komercaj anoncoj, fotoj de esperantistoj kaj fotoj pri esperantaj eventoj, insignoj, medaloj, vinjetoj, glumarkoj, rememoraĵoj pri kongresoj, foiroj aŭ kursoj, kalendaroj, poŝtmarkoj . . . Ĉiuj esperantaĵoj estas bonvenajkaj zorge kolektitaj, do FORĴETU NENION!

Adreso:

Hispana Esperanto-Muzeo, Str. D-ro Zamenhof 12, Sant Pau d'Ordal (Barcelona), Hispanio.

POMOĆ ZA OBNOVU PRVOG SPOMENIKA ZAMENHOFU



Prvi spomenik Zamenhofu podignut je 1. lipnja 1914. godine u kupališnom mjestu tadašnje Austrije Franzenbad (danas Frantiskovy Lazne u Čehoslovačkoj) a postavljanje spomenika inicirao je predjednik mjesnog esperantskog kluba Jacob Hechtl. No, 1937. godine spomenik su razorili nacisti.

Češki esperantski savez planira uz financijsku pomoć esperantista iz cijelog svijeta ponovo podići taj spomenik povodom Svjetskog kongresa esperantista 1992. godine u Pragu. Svaki je poklon dobrodošao no oni koji pošalju najmanje 40 nizozemskih guldena dobit će posebnu diplomu, za 400 gld medalju, a za 5000 gld ime ugravirano na spomeniku.

Prilozi se mogu slati na poštanski žiro račun: Universala Esperanto-Asocio, Rotterdam, Nederlando, poštanski žiro račun 378964 den Haag, uz naznaku "por konto lazn-g".

VOYAGER

Američka svemirska sonda "Voyager", koja je lansirana 1987. godine, proletjela je tri milijarde kilometara i ovo će godine dostići planet Neptun. Sonda sa sobom nosi specijalni zlatni disk na kojem su usnimljeni

zvukovi s našo planete, a među ostalim jezicima nalazi se i govor na esperantu. Svoj glas za tu svrhu posudio je tadašnji australijski konzul u UN Ralph Harry.

Inače u svemiru orbitiraju i dva asteroida čija su imena "Zamenhof" i "Esperanto".

NOVA ESTRARO de UEA – Spomenka ŜTIMEC estrarano

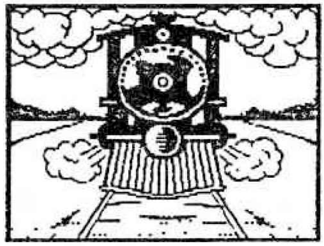
Dum la 74-a UK en Brajtono la komitato de Universala Esperanto-Asocio elektis la novan estraron por la periodo de venontaj tri jaroj. Nova prezidanto de UEA estas prof. d-ro **John C. WELLS**, profesoro pri fonetiko en la Universitato de Londono.

Aliaj membroj de la estraro estas: Ulrich LINZ (FR Germanio), So GILSU (Korea Respubliko), Roman DOBRZYNSKI (Pollando), Osmo BULLER (Finnlando), Ivo DURWAEL (Belgio), Gregoire MAERTENS (Belgio), Oszkar PRINZ (Hungario) kaj Spomenka ŜTIMEC (Jugoslavio).

Ni aparte ĝojas ke inter la estraranoj de UEA troviĝas Spomenka **Ŝtimec** esperantistino kaj verkistino el Zagreb. Ŝi en venontaj tri jaroj zorgos pri la kultura agado de UEA.

FERVOJA TERMINARO

Dum la 41-a Kongreso de Internacia Fervojista Esperanto-Federacio (IFEF) kiu okazis ĉi-jare en Salou (Hispanio) estis prezentita ampleksa **Fervoja Terminaro** pri kiu streĉe laboradis terminara komisiono kun membroj el 15 landoj dum pli ol 30 jaroj! Tiu ĉi fundamenta unulingva verko enhavas 10205 terminojn sur 228 paĝoj. La prezo estas 12 germanaj markoj (DEM). Mendeblas ĉe: Gernot Ritterspach, alte Mainzer Str. 151, D-6500 Mainz 42.



904 ADRESE U "PASPORTA SERVO"

Nova lista esperantskog servisa za ugošćavanje "Pasporta Servo" za 1989/90. godinu sadrži 904 adrese obitelji i pojedinaca iz oko 60 zemalja, koji su spremni besplatno ugostiti esperantiste u svom domu. Da bi se ove usluge mogle koristiti potrebno je znati esperanto i kupiti knjižicu s adresarom. Cijena knjižice je 6 DEM i može se naručiti u SR Njemačkoj: Christian Nitsche, Wohrstr. 69 C 3, D-4200 Oberhausen 1, tel . +49-208-878130.

"MOSKOWSKIE NOVOSTI" provnumero en Esperanto

En aprilo ĉi-jare aperis Esperantlingva eldono de konata gazeto "Moskovskie novosti2 (Moskvaj novaĵoj), kiu aperas jam en naŭ lingvoj en Moskvo, Ateno, Budapeŝto, Londono, Milano kaj Kolonjo. La 32 paĝa provnumero

enhavas artikolojn kun larĝa temaro de Stalina epoko ĝis nuntempaj problemoj sed ankaŭ pri-Esperantan rubrikon kiu raportas pri la reviviĝo de Esp.-movado en Sovetunio. Kiu interesiĝas kaj volas subteni la eldonon de pliaj numeroj, povas mendi ekzempleron de la provnumero (5 gld.) ĉe Universala Esperanto-Asocio, Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam.

LA BRILO DE UKRAJNAJ TREZOREJOJ

En la jam fama zagreba ekspoziciejo *Muzejski prostor* nun estas vizitebla aparte interesa ekspozicio el riĉega fonduso de la Muzeo de historiaj valoraĵoj el Kievo. 350 eksponaĵoj ekestintaj inter la 13-a jarcento a. K. kaj la nuna jarcento. Ornamaĵoj kaj uzeblaj objektoj el oro, arĝento, bronzo, ligno, ostoj, ceramiko kaj ledo malkovras parton de la netaksebla kulturtrezoro de nomadaj popoloj de la antaŭkristanaj civilizoj.

Okaze de la ekspozicio *Muzejski prostor* presis la varbfolion pri la ekspozicio ankaŭ en Esperanto.

ELBIHTUR

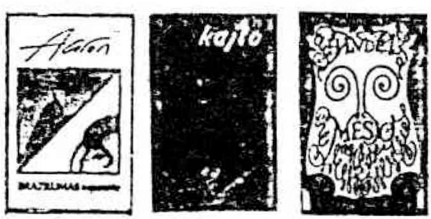


Esperanto-Ligo de Bosnio kaj Hercegovino fine de 1986 funkciigis apartan Komitaton por turismo nun konata sub la nomo ELBIHTUR. Ĝi estas ligita al la asocio Monda Turismo kaj pere de ĝi kun pluraj profesiaj kaj duonprofesiaj esperantaj turismaj organizoj. Ĝi jam organizis plurajn karavanojn al Universalaj kaj aliaj internaciaj kongresoj, partoprenon en lingvaj kursoj en Bulgario, Pollando, Hungario kaj Ĉeĥoslovakio, sed samtempe ĝi ebligis partoprenon de esperantistoj el aliaj landoj en internaciaj aranĝoj organizitaj en Jugoslavio.

En kvar balkanaj landoj lastatempe profesiiĝis Esp.-agado sur turisma kampo. En Bulgario aktivas forta Internacia Esperanto-kursejo kun propra hotelo kaj oficejo en Sofio kaj Varno, en Turkio sub nomo "Esperanto-Turism" funkcias oficejo en Istambulo kaj Burso ĉefe por "akcepta turismo", en Grekio Esperanto-fako ĉe la entrepreno "Chevialiers Tours" kaj en Jugoslavio ELBIHTUR.

(laŭ "Jugoslavia Stelo")

MUZIKO EN ESPEARANTO



Lastatempe aperis pluraj kantkasedoj en Esperanto kun profesinivela kvalito. Jen kelkaj:

Ora Team' de la furora slovaka rokgrupo Team' kantas iujn el siaj plej popularaj numeroj en Esperanto (30. gld).

Mesio (fragmentoj) de G. F. Handel. kantas Universitata koruso kun Kamerorkestro de Hungara Ŝtata Koncertensemblo.Esperanto teksto de I. Szabo. (19,80 gld)

Nur por amo. Nikolin' kaj ŝia pariza gurdo. Rekreo de la etoso de la "belepoka" Parizo per tradukitaj kantoj kaj komentario. (27 gld.)

Kajto. Originalaj esperantaj tekstoj de Baghy, Piron, Thorsen k.a., en folkloreca prezento de nederlanda grupo Kajto. (18,90 gld). Haveblas ankaŭ en formo de kompakt-disko (25,20 gld).

Aaron brazilumas esperante. Virtuoza esperantigo de ok tipe brazilaj kantoj (unu originala en Esp.) , inter ili ankaŭ "Knabino el Ipanema". Tekstoj inkluzivitaj. Mendeblas ĉe AHOI, Burgemeisterstr. 2, D-1000 Berlin 42. (25,50 gld).

La prezoj indikitaj interkrampe validas por la mendoj ĉe la Libroservo de UEA!

LITERATURA FOIRO

20-jara

Literatura Foiro, la kultura revuo en Esperanto, inaŭguris ĉi-jare sian dudekan jarkolekton. Kvankam ĉefe beletra tiu ĉi prestiĝa revuo sur siaj 56 paĝoj dediĉas konstantan atenton al diversaj facetoj de la esperanto-kulturo: muziko, teatro, pedagogio, kulturpolitiko, movadologio ktp.

Literatura Foiro estas aŭtonoma kaj sendependa periodaĵo dumonata kiu evoluas kaj stimulas la kolektivan konscion en Esperantujo kaj influas la kvalitan kreskon de parolkomunumo.

La revuon eldonas la *kooperativo de Literatura Foiro* (Svislando). Ĉefredaktoro estas *Perla Ari Martinelli*. La adreso de la redakcio: via Pantano 17, I-20122 Milano, Italio.

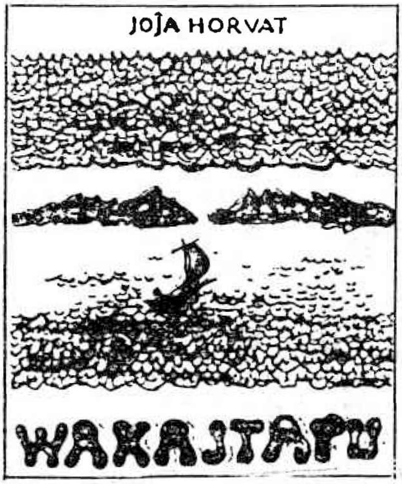
NOVA LIBRO

Wakajtapu

de Joĵa Horvat

" . . . multaj deklaras tiun romanon kiel unu el la plej belaj nuntempaj porjunularajn verkojn, komparante ĝin, aparte pro ĝia atmosfero, kun la paĝoj de "La Eta Princo" de Saint Exupery aŭ kun "La Mevo Jonathan Lovingston" de Bach . . . ĝi malfermas mirindajn spacojn de la propra fantazio, pliprofundigas la senton de ebla feliĉo en tiu ĉi limigita mondo . . . La romano fariĝis fabelo kaj la prozo fariĝis poezio. "

Irma KOVAČIČ (el la postparolo)



Joĵa HORVAT : **"WAKAJTAPU"**, romano. Esperantigis Zlatko **Tišljar**. 12x16,5 cm, 134 paĝoj. Originalaj desegnaĵoj por ĉi tiu eldono de Nada Jiljak. Eldonis: **Internacia Kultura Servo**, Amruŝeva 5/1, YU-41000 Zagreb.

KONCIZE UKRATKO

UEA kotizoj por la jaro 1990, por Jugoslavio, estas fiksitaj en nederlandaj guldenoj. Individua membro kun Gvidlibro = 7 gld; Individua membro kun Jarlibro = 17 gld; Individua membro kun Jarlibro kaj jarabono al revuo "Esperanto" = 42 gld; simpla abono al revuo "Esperanto" = 25 gld ktp. Pliajn informojn kaj pagojn (en dinara kontraŭvaloro) ĉe la ĉefdelegito de UEA en Jugoslavio: Milica Ristiĉ-Dokmanoviĉ, Bulevar JNA 29, 11000 Beograd, tel. 011/431-482.

3-a BALKANLANDA ESPERANTO-KONFERENCO okazis en la makedonia urbo Ohrid. Partoprenis ĝin ĉirkaŭ 500 esperantistoj plejparte el Bulgario, greklando kaj Jugoslavio.

EKOLOGIA ESPERANTO-FEDERACIO. Dum la ĉi-jara UK estis iniciatita fondiĝo de nova asocio kiu celas kunordigi esperantistan agadon je ekologia agadkampo. Provizoraj estroj estas Yosimi Umeda (Japanio) kaj Lev Medvedev (Sovetunio).

SAVEZ ZA ESPERANTO ZAGREBA je u svibnju ove godine dobio **Priznanje** Gradske konferencije SSRNH Zagreb za "postignute izuzetne rezultate i doprinos u razvijanju socijalističkih samoupravnih odnosa i ostvaraivanje društvene uloge socijalističkog saveza".

CENTRO ZAMENHOF en Bjalistoko (Pollando) ek de aŭtuno havos salajritan direktoron. Ĉi jare tie okazis sukcesa landa E-kongreso kun pli ol 1200 partoprenantoj.

KOMPUTILA RONDO (KompRo) estas momente plej aktiva komputilista E-organizaĵo. Tri foje jare ĝi aperigas sian periodaĵon kaj kompilas adresaron. Informadreso: Jurgen Wulff, Papen str. 5.b, D-2000 Hamburg 76, FRG.

BIBLIOTEKA TERMINARO kompilita de Doug Portmann (Usono) kaj Koralo (Ĉinio) aperis ĉi jare.. Ĝi enhavas pli ol 1300 terminoj bibliotekologiaj, inform-sciencaj, eldonaj, pres-artaj, dokumentaj k.a., ordigitaj laŭ esperanta alfabeto kun 5-lingva indekso en la fino. Eldonis ĝin Eldonejo de Akademiaj Revuoj (Ĉinio).

KOKO (literatura kaj kultura revuo) en numero 5 prezentas verkistinon Vesna Krmpotiĉ, informas pri sia Literatura konkurso, aperigas du novelojn kaj prezentas poemojn de makedoniaj poetoj. Eldonas: Esperanto-Klubo "Koko", B. Markaĉa 1, YU-43350 Đurđevac.

INTERNACIA KULTURA SERVO el Zagrebo instalis propran **telefaks** aparaton. La kontakt-numero estas (38 41) **421 249** kaj la identiga nomo estas IKS ZGB YU.

Pripensinde . . .

Se la ŝtonepokaj infanoj estus obeintaj siajn gepatrojn, ni ankoraŭ vivus en la ŝtonepoko.

Red Top, sveda humuristo

Kvar aferoj ne revenas: pafita sago, dirita vorto, perdita ŝanco kaj travivita vivo.

O. Ibu–Khattab

La medicina esplorado tiel progresis, ke praktike neniu homo plu estas sana.

Aldous Huxley, usona verkisto

Dubinda virto ĉe ĉiuj revoluciuloj: tiom da sentoj por la homaro, ke ne sufiĉas por la homo.

Hans Kasper

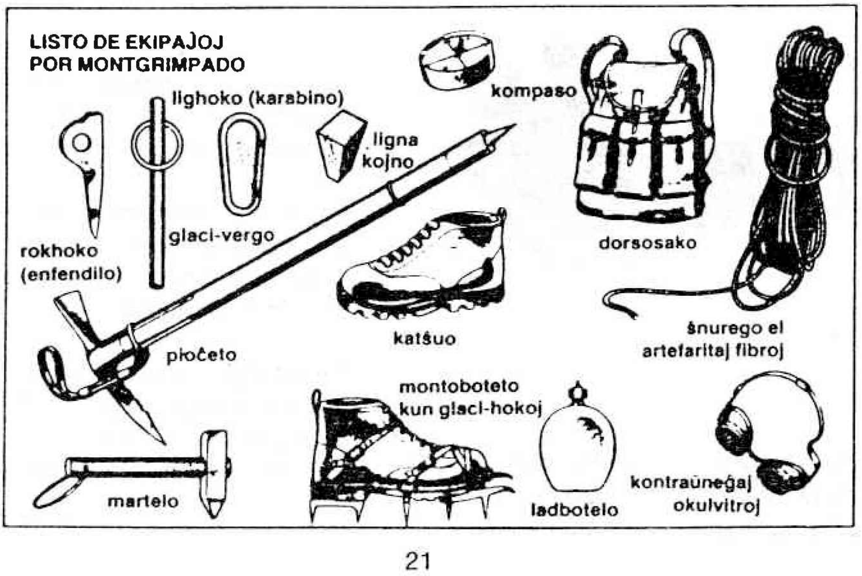
Bona gastigantino sukcesas igi siajn gastojn senti sin hejme eĉ se ŝi deziras ke ili estu tie.

Orson Welles

Vi vivu puran vivon, alie estos por vermoj abomene vin manĝi.

A. Valton

EKIPAĴOJ POR MONTGRIPADO



MALNOVA FIAKRO

Fijaker stari

Teksto kaj muziko: Zvonko Bogdan

Esperantigis Z. Rehoriĉ

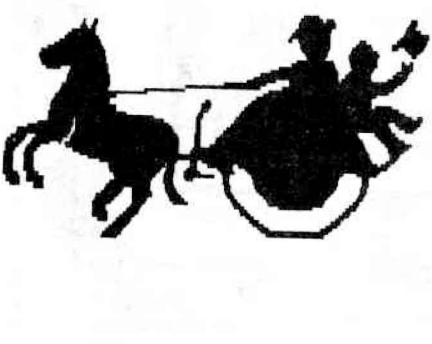


A E7 A
Tra urb' fiakro tre malnova vagas,
E7 A
Enamiĝinta en ĝi sidas par'.
E D A
Malrapide neĝ' tutnokte falas,
E A
Kaj en la koroj premas la amar'.

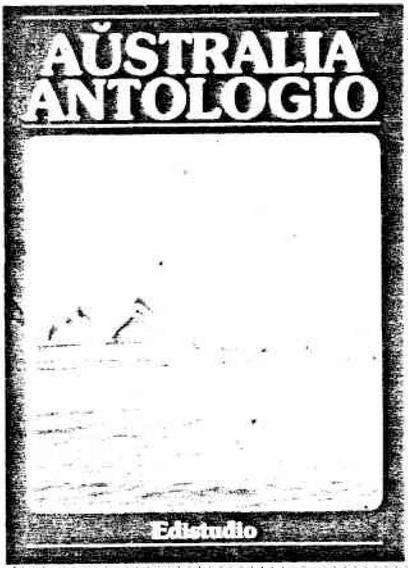
La nokto pasis kiel okultremo,
Kaj en aŭror' vidiĝas neĝa spur'.
Mi forlasas mian plej amatan,
Kaj noktojn belajn de vi Sombor–urb'.

Ho, ke fariĝu svelta mi hirundo,
Kaj ke mi povu flugi ĝis la mar'.
Mi ja flugus dum la tag' kaj nokto,
Por doni kison al okula par'.

Kaj la fiakro jam plu ne vagadas,
Nek son' aŭdiĝas de ĉevala huf'.
Mi forgesi devas la amatan,
Kaj noktojn belajn de vi Sombor–urb'.



El "Kantoj kaj romancoj en esperanto" de D. Ŝtokiĉ, Zagreb 1983.



GEOFFREY **DUTTON** (1922-)

LA INSULO

Belega, longa, lanta blondulin'
Promene tra la sablo al la mar',
Kia insulo kuŝas ĉe fin'
De l' akvo plaŭda ĉe genua par'?

Ĉu floroj, arboj, kun eterna frukt'?
Ĉu fiŝoj por salti al la lanc'?
Ĉu rif' pli forta ol la ventolukt'?
Aŭ ĉu senĉesa sunsomera danc'?

Foke fleksiĝu, retren harojn tiru,
Plonĝu verda al la reta plaĝ'.
Venu miajn brakojn, diru,
Ĉu insulo tia nur miraĝ'?

Tradukis Ralph Harry